

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
-------------	---

CZĘŚĆ OGÓLNA

Rozdział I. Teoretyczne podstawy zachowań państwa wobec gospodarki	10
§ 1. Gospodarka jako przedmiot oddziaływania państwa (podstawowe ustalenia terminologiczne)	10
1.1. Gospodarowanie. Działalność gospodarcza. Stosunki gospodarcze	10
1.2. Pojęcie i rodzaje gospodarki	11
1.3. Rynek i gospodarka rynkowa	14
1.4. Gospodarka kierowana przez państwo	17
1.5. Modele gospodarki i rola prawa	18
§ 2. Polityczne, społeczne i ekonomiczne przesłanki oddziaływania państwa na gospodarkę	22
§ 3. Podstawowe typy zachowań państwa wobec gospodarki oraz ich charakterystyka	25
3.1. Typ zasadniczy – państwo chroni typ gospodarki i rodzaj modelu gospodarczego	25
3.2. Typ drugi – państwo zmienia model gospodarki, zachowując jej typ	25
3.3. Typ trzeci – państwo zmienia typ gospodarki i rodzaj modelu gospodarczego	26
Rozdział II. Charakterystyka ogólna prawa gospodarczego publicznego	30
§ 1. Geneza i ewolucja pojęcia prawa gospodarczego publicznego	30
§ 2. Zakres i systematyka prawa gospodarczego publicznego	35
2.1. Zakres prawa gospodarczego publicznego	35
2.2. Systematyka prawa gospodarczego publicznego	38
§ 3. Normy i źródła prawa gospodarczego publicznego	38
3.1. Konstrukcja normy prawa gospodarczego publicznego	38
3.2. Przepisy prawa gospodarczego publicznego	41
3.3. Źródła prawa gospodarczego publicznego	44
§ 4. Zasady prawa gospodarczego publicznego	47
4.1. Pojęcie i charakter prawny zasad	47
4.2. Francuska koncepcja zasad prawa gospodarczego publicznego	48
4.3. Polska koncepcja zasad prawa gospodarczego publicznego	49
§ 5. Stosunki prawne w zakresie prawa gospodarczego publicznego	50
5.1. Cechy charakterystyczne publicznych stosunków gospodarczoprawnych	50

5.2. Problem procedury prawnej publicznych stosunków gospodarczych	53
5.3. Odpowiedzialność prawna w publicznych stosunkach gospodarczych	53
§ 6. Miejsce prawa gospodarczego publicznego w systemie prawa	55
§ 7. Nauka i nauczanie prawa gospodarczego publicznego	57
Rozdział III. Podstawy doktrynalne zachowań państwa wobec gospodarki	60
§ 1. Uwagi ogólne	60
§ 2. Przegląd najważniejszych doktryn ekonomicznych z przeszłości	61
2.1. Merkantyizm	61
2.2. Protekcyjność państwowa	63
2.3. Liberalizm gospodarczy	65
2.4. Tradycyjny (klasyczny) interwencjonizm państwa wobec gospodarki rynkowej	67
2.5. Podstawy ideologiczne zarządzania gospodarką narodową w socjalistycznej gospodarce planowej	70
§ 3. Przegląd wybranych doktryn ekonomicznych współczesnego państwa	73
3.1. Neoliberalizm gospodarczy	73
3.1.1. Charakterystyka ogólna	73
3.1.2. Londyńska szkoła neoliberalizmu	74
3.1.3. Szkoła fryburska (ordoliberalizm)	75
3.1.4. Szkoła chicagowska (monetarizm)	76
3.2. Współczesny interwencjonizm państwowy	77
3.2.1. Charakterystyka ogólna	77
3.2.2. Postkeynesizm	79
3.2.3. Neokeynesizm	79
3.3. Koncepcje pośrednie	81
3.3.1. Doktryny „państwa dobrobytu” i ich krytyka	81
3.3.2. Koncepcja społecznej gospodarki rynkowej	83
Rozdział IV. Formy zachowań państwa wobec gospodarki	85
§ 1. Charakterystyka ogólna	85
§ 2. Prawna regulacja zachowań państwa wobec gospodarki	87
2.1. Problemy	87
2.1.1. Przyczyny i zakres regulacji prawnej zachowań państwa wobec gospodarki	88
2.1.2. Podział kompetencji prawodawczych do regulowania zachowań państwa wobec gospodarki	90
2.1.3. Zagadnienia techniki prawodawczej w regulowaniu zachowań państwa wobec gospodarki	93
2.2. Polskie prawo gospodarcze publiczne w latach 1918–1939	95
2.3. Prawo zarządzania gospodarką narodową w Polsce Ludowej	101
§ 3. Państwowe programowanie i planowanie makroekonomiczne	108
3.1. Programowanie i planowanie makroekonomiczne jako forma zachowań państwa wobec gospodarki	108
3.2. Programowanie i planowanie makroekonomiczne w gospodarce rynkowej	110
3.3. Programowanie i planowanie makroekonomiczne w gospodarce sterowanej przez państwo	114
§ 4. Formy realizacji polityki gospodarczej przez państwo	118
4.1. Uwagi wstępne	118
4.2. Działania organizatorskie państwa w sferze gospodarki	118
4.3. Działania koordynacyjne państwa w sferze gospodarki	120
4.4. Działania reglamentacyjne państwa w sferze gospodarki	121
4.5. Działania ekonomiczno-finansowe państwa w sferze gospodarki	122
4.6. Działania nadzorcze państwa w sferze gospodarki	123

4.7. Działania kontrolne państwa w sferze gospodarki	125
4.8. Działania ochronne państwa w sferze gospodarki	126
Rozdział V. Środki i metody zachowań państwa wobec gospodarki	129
§ 1. Rodzaje metod zachowań państwa wobec gospodarki	129
§ 2. Środki prawne oddziaływania państwa na gospodarkę	130
2.1. Uwagi wstępne	130
2.2. Gospodarcze akty administracyjne (decyzje gospodarcze organów państwowych)	132
2.3. Umowy prawa prywatnego i publicznego	133
§ 3. Czynności faktyczne w zachowaniach państwa wobec gospodarki	135
§ 4. Środki i metody ekonomiczne	136
§ 5. Metody biurokratyczne i demokratyczne w zachowaniach państwa wobec gospodarki	138
Rozdział VI. Instytucjonalna organizacja oddziaływania państwa na gospodarkę	140
§ 1. Ustrojowe i organizacyjne aspekty podziału zadań i kompetencji w zakresie oddziaływania państwa na gospodarkę	140
1.1. Istota i ewolucja zagadnienia	140
1.2. Podstawy organizacji oddziaływania państwa na gospodarkę rynkową	142
1.3. Podstawy organizacji oddziaływania państwa na gospodarkę planową	145
§ 2. Organizacja prac legislacyjnych	149
§ 3. Organizacja państwowego programowania i planowania gospodarczego	152
3.1. Uwagi wstępne	152
3.2. Przykłady rozwiązań organizacyjnych w gospodarce rynkowej	152
3.3. Przykłady rozwiązań organizacyjnych w gospodarce planowej	154
§ 4. Organizacja państwowego aparatu realizacji polityki gospodarczej	156
4.1. Administracja publiczna o właściwości ogólnej	156
4.2. Administracja publiczna o właściwości szczególnej	158
4.3. Aparat finansowy i banki	162
4.4. Aparat kontroli państwowej	166
4.5. Organy ochrony prawnej	167

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

Rozdział VII. Publicznoprawne aspekty zachowań państwa w zakresie transformacji gospodarki polskiej (po 1989 r.)	170
§ 1. Prawne aspekty wyboru nowego typu gospodarki polskiej i programów budowy gospodarki rynkowej	170
1.1. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze i polityczne wyboru nowego typu gospodarki w Polsce	170
1.2. Programy budowy gospodarki rynkowej w Polsce	173
1.3. Prawne aspekty rządowych programów budowy gospodarki rynkowej w Polsce	176
§ 2. Zmiany w organizacji prac legislacyjnych dotyczących gospodarowania i oddziaływania państwa na gospodarkę	178
§ 3. Kształtowanie nowych podstaw prawnych gospodarowania i oddziaływania na gospodarkę (od czerwca 1989 r. do września 1993 r.)	182
§ 4. Przebudowa państwowego aparatu gospodarczego	187
4.1. Przyczyny i kierunki zmian oraz ich zakres	187
4.2. Rada Ministrów w nowym systemie gospodarczym	188
4.3. Resortowy aparat gospodarczy państwa w nowym systemie gospodarczym	191
4.4. Terenowa administracja rządowa i samorządowa	198
4.5. System organów ochrony prawnej gospodarki rynkowej	200
4.6. Udział innych podmiotów w procesie oddziaływania państwa na gospodarkę	201

Rozdział VIII. Publicznoprawne aspekty przebudowy gospodarki polskiej oraz związane z nią kierunki przekształceń własnościowych	205
§ 1. Potrzeba nowej struktury gospodarki i kierunki przekształceń własnościowych w Polsce	205
§ 2. Przyczyny, formy i efekty ograniczania rozmiarów państwowego sektora gospodarczego w Polsce	209
2.1. Przyczyny ograniczania rozmiarów państwowego sektora gospodarczego w Polsce	209
2.2. Prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych jako forma regulacji rozmiarów państwowego sektora gospodarczego	212
§ 3. Problem komunalnego sektora gospodarczego	223
§ 4. Spółdzielczość w strukturze polskiej gospodarki	229
§ 5. Udział podmiotów zagranicznych w strukturze polskiej gospodarki	231
Rozdział IX. Problemy prawne programowania i planowania gospodarczego w Polsce jako instrumentu interwencjonizmu państwowego	235
§ 1. Podstawy prawne programowania i planowania gospodarczego w Polsce po czerwcu 1989 r.	235
§ 2. Rodzaje programów i planów gospodarczych oraz ich charakter prawny	237
§ 3. Podział kompetencji oraz procedura prawna programowania i planowania gospodarczego w Polsce	240
Rozdział X. Publicznoprawne formy realizacji zasady wolności gospodarczej	244
§ 1. Pojęcie zasady wolności gospodarczej oraz jej zakres	244
§ 2. Publicznoprawne działania państwa w zakresie realizacji zasady swobody podejmowania działalności gospodarczej	247
2.1. Uwagi wstępne	247
2.2. Ewidencjonowanie działalności gospodarczej	250
2.3. Rejestracja podmiotów gospodarczych	251
2.4. Koncesjonowanie działalności gospodarczej	253
2.5. Udzielanie zezwoleń na podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej	256
§ 3. Publicznoprawne działania państwa w zakresie realizacji zasady swobody wyboru formy prawnej prowadzenia działalności gospodarczej	258
§ 4. Stosunek państwa do samodzielności gospodarczej i finansowej podmiotów gospodarczych	262
4.1. Uwagi wstępne	262
4.2. Rodzaje działań publicznoprawnych państwa w sferze samodzielności gospodarczej i finansowej podmiotów gospodarczych	264
Rozdział XI. Publicznoprawne formy interwencji państwa na rynku towarowym	269
§ 1. Cechy rynku towarowego oraz formy i środki interwencji państwa na rynku towarowym	269
§ 2. Udział państwa w organizacji rynku towarowego	271
2.1. Organizowanie przez państwo własnej działalności gospodarczej	271
2.2. Inicjowanie przez państwo powstawania różnych rodzajów rynku towarowego	276
2.3. Organizowanie i nadzorowanie giełd towarowych	281
2.4. Państwo wobec międzynarodowego rynku towarowego	283
§ 3. Reglamentacja na rynku towarowym	288
3.1. Reglamentacja cen	288
3.2. Reglamentacja w zakresie wytwarzania i świadczenia usług	290
§ 4. Ochrona konkurencji na rynku	291
4.1. Uwagi wstępne (pojęcie i rodzaje konkurencji)	291
4.2. Ochrona konkurencji jako mechanizmu ekonomicznego – prawo antymonopolowe	294
4.2.1. Pojęcie, rodzaje, przyczyny i skutki monopolizacji gospodarki	294
4.2.2. Zwalczanie struktur organizacyjnych monopolizujących gospodarkę	298

4.2.3. Rodzaje praktyk monopolistycznych w świetle prawa polskiego	301
4.2.4. Organ antymonopolowy i postępowanie antymonopolowe	303
4.2.5. Polityka antymonopolowa w latach 1990–1993	304
4.3. Zwalczanie nieuczciwej konkurencji	305
4.4. Zakaz konkurencji	309
4.5. Ograniczenie konkurencji w interesie publicznym	311
4.5.1. Ochrona rynku krajowego przed konkurencją zagraniczną	311
4.5.2. Ograniczenie konkurencji ze względu na ochronę środowiska i zasobów naturalnych	314
4.5.3. Ograniczenie konkurencji ze względu na ochronę konsumenta	316

Rozdział XII. Publicznoprawne formy interwencji państwa na rynku finansowym (pieniężnym i kapitałowym)

§ 1. Cechy rynku finansowego (pieniężnego i kapitałowego) oraz formy i środki interwencji państwa	318
§ 2. Regulowanie przez państwo prawnej dopuszczalności transakcji na rynku finansowym	320
§ 3. Działalność banków handlowych i sprawowanie przez państwo nadzoru bankowego	322
§ 4. Nadzór państwa nad funkcjonowaniem publicznego obrotu papierami wartościowymi	324
§ 5. Dostarczanie i nabywanie kapitału pożyczkowego przez państwo	328
§ 6. Formy prawne regulowania przez państwo popytu i podaży kapitału pożyczkowego	329

Rozdział XIII. Publicznoprawne formy interwencji państwa na rynku pracy

§ 1. Cechy rynku pracy oraz formy i środki interwencji państwa na rynku pracy	331
§ 2. Interwencja państwa w zakresie zatrudnienia i bezrobocia	334
§ 3. Interwencja państwa w zakresie istniejących stosunków pracy	336
§ 4. Interwencja państwa po ustaniu stosunków pracy	338